

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2026 samt till lagar om ändring av inkomstskattelagen och lagen om beskattningsförfarande

Diarienummer för begäran om utlåtande: VN/11304/2024

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf (FSS)

Allmänna synpunkter

Nästan alla remissinstanser påpekar att alla allmännyttiga föreningar som har ett giltigt penninginsamlingstillstånd ska omfattas av de föreningar till vilka penningdonationer berättigar till skatteavdrag. Så gott som alla har motiverat det här med perspektiv som rör jämlikhet, valfrihet, rättigheter och/eller ändamålsenlighet. FSS håller med.

Penningdonationer både av privatpersoner (127 g §) och samfund (57 §) till allmännyttiga föreningar inom såväl social- och hälsovårdssektorn som till andra allmännyttiga föreningar med tillstånd till penninginsamling, som det inte hänvisas till i lagförslaget, ska vara avdragsgilla.

Bland annat följande föreningar i listan nedan stöder inte alls, eller inte i första hand, en avgränsning som innebär att bara vissa föreningar med ett specifikt bestämt ändamål och syfte ska omfattas av förslaget. Med tanke på hur stor andel dessa föreningar utgör av alla instanser som gett remissvar – **minst 61** – kan den gemensamt uttryckta viljan och önskemålet inte ignoreras. Att även social- och hälsovårdsministeriet uppmärksammar problematiken i att lämna allmännyttiga föreningar inom social- och hälsovårdssektorn utanför 57 § i inkomstskattelagen gör att den gemensamma ståndpunkten väger ännu tyngre.

Icke-uttömmande lista över instanser (minst 61) som inte stöder en avgränsning till enbart vissa allmännyttiga sektorer:

- Kehitysvammaliitto ry
- Hyvinvointiala HALI ry
- Folkhälsans förbund rf
- Omaishoitajaliitto ry, Elias Vartio
- Pienperheyhdistys ry
- Suomen Sydänliitto ry
- Suomen Setlementtiliitto ry, Multanen Heidi
- Tietopiiri Oy
- Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Mäkinen Heikki
- Finnwatch ry
- Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta
- Kirkon Ulkomaanapu
- John Nurmisen Säätiö sr
- Svenska hörsselförbundet rf
- Suomen Pakolaisapu ry
- Suomen UNICEF ry
- Nuorisoala ry
- Helsinkimissio ry
- Keski-Suomen Syöpäyhdistys ry
- Tammenlehvän Perinneliitto ry
- Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry, Kallama Susanna
- Lihastautiliitto
- Psoriasisliitto ry
- Föbundsarenan rf

- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Ensi- ja turvakotien liitto ry
- MIELI Suomen Mielenterveys ry
- Muistiliitto ry
- Invalidiliitto ry
- Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
- Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta, Virpi Dufva, varapuheenjohtaja, Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE (järjestöjäsenet)
- Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry
- Hive Helsinki -säätiö sr
- Siskot ja Simot ry, Hanna Simola, toiminnanjohtaja
- Marttaliitto ry, Mäkelä Pasi
- FDUV
- Suomen Reumaliitto ry
- Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, ainoa Lapin maakunnallinen verkostojärjestö
- Kansalaisareena, Anyara Wise, Porthén Anne
- Kirkkopalvelut ry
- Pieni ele ry
- KOSTI ry, Alueellinen verkostojärjestö
- Kansallinen seniooriliitto ry
- Hengitystuki ry
- Kirkkohallitus, Hallinto-osasto, Simpanen Johanna
- Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry
- Vastuullinen Lahjoittaminen ry
- Pohjanmaan Yhdistykset ry - Österbottens Föreningar rf

- Perhehoitoliitto, Lehtiharju Merja
- Paremmin Yhdessä ry, Sibomana Emmanuel
- Suomen Lähetysseura, Puhakainen Rosa
- Libera-säätiö sr
- SVK Liitto ry
- A-klinikkasäätiö
- SLL
- Kuuloliitto ry
- Psykosociala förbundet rf, Nummelin Petra
- Syöpäjärjestöt
- Nyyti ry
- Sininauhaliitto ry
- Paremman Luonnon Puolesta -Säätiö sr, Niko Nappu

Inledande kommentarer och förslag

Detta är den primära ståndpunkten som FSS, med direkt och indirekt stöd av NKL, HALI och den övriga föreningsrörelsen, argumenterar för: **rätten till avdragsgilla donationer ska gälla alla allmännyttiga föreningar med penninginsamlingstillstånd.**

I mer detalj stöder FSS förslaget till ändring i utkastet från Omaishoitajaliitto:

- "lahjoitusvähennystä sovelletaan kaikkiin kansalaisjärjestöihin, joilla on voimassa oleva rahankeräys- tai pienkeräyslupa. Mikäli vähennystä ei voi ulottaa kaikkiin kansalaisjärjestöihin, olisi tarkoituksenmukaista lisätä ainakin sosiaali- ja terveydenalalla sekä kasvatuksen ja sivistyksen parissa toimivat järjestöt."
- "säätelyyn lisätään de minimis -taso siten, että esimerkiksi alle tuhannen euron vuosittaisiin lahjoituksiin sovellettaisiin kevyempää raportointivelvoitetta ja siten, että tilintarkastajan vaatimuksesta ainakin tältä osin luovuttaisiin. Tämä parantaisi myös pienempien yhdistysten toimintaedellytyksiä."

FDUV och Förbundsarenan lyfter en annan kritisk punkt: förslaget i 57 a § att en organisation måste ha en revisor enligt revisionslagen för att kunna ta emot avdragsgilla donationer. Detta krav är orimligt, eftersom varken föreningslagen eller penninginsamlingslagen kräver detta av många mindre föreningar. Kravet motverkar direkt målet att stärka civilsamhället då det i praktiken skulle utesluta otaliga små men livsviktiga lokalföreningar från den möjligheten.

Det är även skäl att poängtera att små föreningar såsom FSS inte har samma möjlighet att ingå sponsoravtal som större föreningar, exempelvis Näkövammaisten liitto, som har eller har haft sponsoravtal med Specsavers och Silmäasema. Således får vi inte heller donationer i detta "format", som kan avdras i donatorns beskattning med motiveringen att summan utgör en reklam- eller marknadsföringskostnad som genererar ett vederlag (motprestation).

Även om FSS anser, liksom många andra, att det att blanda in Skatteförvaltningen, som ska namnge de föreningar som får motta donationer enligt 57 § och därmed skapa en ny byråkratinivå, är något som ska undvikas, har undervisnings- och kulturministeriet en bra poäng om att rapporteringsskyldigheterna blir delvis dubbla för de som har penninginsamlingstillstånd. Många lyfter fram samma aspekt: utmaningarna som byråkratin kring rapportering kan förhindra organisationer från att öppet marknadsföra möjligheten att ta emot donationer, då arbetsmängden kan vara för utmanande, särskilt för små föreningar. Dels kommer föreningar som FSS, som inte har ett penninginsamlingstillstånd utan får donationer mer sällan och utan att aktivt själv söka efter sådana, att även om SoTe-sektorn omfattades av förslagets tillämpningsområde

vad avser avdragsgilla donationer, så vore FSS först tvunget att söka om tillstånd före vi kunde motta sådana.

Utbildnings- och kulturministeriet: ”Lahjoituksen käyttöä koskeva raportointivelvoite on osin päällekkäinen rahankeräyksiä koskevien raportointivelvoitteiden kanssa. Tarkempia määräyksiä valmisteltaessa tulisi mahdollisuuksien mukaan pyrkiä siihen, että tiedot voitaisiin antaa yhtenäisessä muodossa. Lisäksi lahjoitusten verovapauden saamiseksi myös sellaiset yhdistykset ja säätiöt, jotka saavat lahjoituksia harjoittamatta aktiivista rahankeräystoimintaa, joutuisivat hakemaan rahankeräyslupaa.”

Därtill vill FSS understryka att utvecklingen av avdragssystemet för donationer inte får ske med målet att privata donationer ska ersätta offentlig finansiering. Det gäller särskilt funktionshinderorganisationer vars medlemmar utgör sårbara grupper i samhället. Det är inte ovanligt att personerna redan har blivit sjukpensionerade i tidig ålder och har således inte ackumulerat kapital som i exempelvis ett senare skede i livet kan doneras till den funktionshinderorganisation personen är medlem i. Att få större donationer från samfund är inte heller lätt för funktionshinderorganisationer, särskilt sådana som har få barn som medlemmar. Att det varit lättare att få bidrag för verksamhet som riktar sig till barn har såväl FSS som andra funktionshinderorganisationer och övriga allmännyttiga föreningar inom den tredje sektorn redan länge varit medvetna om och även upplevt i praktiken.

FSS arbetar även till förmån för barnfamiljer – således anser vi att det i sig är bra att man vill utvidga donationsavdraget till att omfatta stöd till **verksamhet för unga, kultur, motion och idrott samt verksamhet som främjar barns ställning** – och mottar redan nu donationer riktade till barn och unga. Ifall dessa donationer skulle vara avdragsgilla kunde man åtminstone anta att donationerna skulle växa i omfattning och frekvens.

Dock är det både ur en rättssäkerhets- och jämlikhetssynvinkel, och ändamålsenlighetssynvinkel – för att inte tala om att målet borde vara att minska på den administrativa bördan inom den offentliga och tredje sektorn - problematiskt att vissa organisationer inte kommer att ha det klart för sig om de omfattas, eller till vilken del de omfattas, av tillämpningsområdet för skatteavdrag. Det är dessutom oskäligt att försätta organisationer i en ojämlik ställning sinsemellan och att genom skattemässiga medel styra privatpersoner att donera till vissa sektorer. Det vore mer ändamålsenligt att privatpersoners donationer inte styrs med skatteincitament, utan att rätten att välja donationsmål överläts till donatorn. Därtill är det ett faktum att stöd och hjälp som en funktionshinderorganisation, såsom FSS, ger till föräldrar gagnar även barnens välbefinnande. Om ett vuxet barns egna föräldrar får stöd kan det vuxna barnet fokusera mer resurser på sitt eget arbete, vilket kan innebära spontant högre

skatteintäkter, mindre behov av stöd och hjälp i stunden eller i framtiden, bättre eget fysiskt och psykiskt välbefinnande (inklusive mindre stress) samt möjligen ha mer tid att spendera med sitt eget eller sina egna barn.

Huvudargument

1. Principen om jämlikhet och förbud mot diskriminering (Yhdenvertaisuusperiaate)

Regeringens förslag är djupt diskriminerande. Genom att godtyckligt välja ut vissa ändamål (till exempel ungdomsarbete och idrott) och samtidigt utesluta organisationer som arbetar för personer med funktionsnedsättning, äldre och andra sårbara grupper, sänder lagstiftaren en signal om att dessa människors behov och det arbete som görs för dem är mindre värt. Detta strider mot grundläggande rättvisepprinciper och Finlands konstitutionella krav på jämlikhet.

2. Funktionshinderorganisationernas särskilt viktiga roll i tider av nedskärningar

Funktionshinderorganisationer har en särskilt viktig roll för personer med funktionsnedsättning då staten planerar att skära ner på ca en tredjedel av STEA-medlen till SoTe-sektorn (**från ca 380 miljoner euro år 2024 ska det minskas med 140 miljoner åren 2025-2027, alltså över 36 % – i jämförelse skärs det inom yrkesutbildningen ner med ca 12 % (120 miljoner) och med 4 miljoner euro (kring 0,11 % av totalt 3,68 miljarder) inom högskole- och forskningssektorn i Finland för år 2025. För idrottsväsendets anslag föreslås cirka 155 miljoner euro, vilket är 11 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2024. Den sänkta anslagsnivån beror i huvudsak på anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna. För ungdomsarbetets anslag föreslås cirka 71 miljoner euro, vilket är tre miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2024**). Många funktionshinderorganisationer har inga egna medel utan är beroende av de belopp som beviljas av STEA, och med tanke på organisationernas medlemskår är medlemsavgifter inte en lösning. Därtill innebär de olika lagförslagen med syftet att skära ner på utgifterna i socialvården att personerna med funktionsnedsättning redan behöver och i fortsättningen kommer att behöva ännu mera stöd av funktionshinderorganisationerna.

Funktionshinderservicelagen, som trädde i kraft vid årsskiftet och gör villkoren för vem som omfattas av tillämpningsområdet både oklarare och strängare, har nu öppnats på nytt och är på remissrunda för att tillämpningsområdet ska ytterligare avgränsas; målet är att direkt spara 20 miljoner, men ändringarna ger ytterligare möjligheter för välfärdsområdena, som redan dragit åt **svångremmarna**, att minska på kostnaderna

inom socialservicen, äldre servicen och funktionshinderservicen. **Socialvårdslagen**, **äldreomsorgslagen** och klientlagen ska ändras så att 50 miljoner euro kan sparas genom att använda alltmer tekniska lösningar i hemvården och **boendeservicen** med heldygnsomsorg. Därtill är principerna för **tjänsteutbudet** inom social- och hälsovårdssektorn planerade att ändras så att 100 miljoner ska sparas genom att omorganisera organisationsstrukturer, introducera nivåindelningar av socialservicen, prioritera och lägga samman tjänster och så vidare. Dessutom är **utkomststödet**, som utgör det sista skyddsnätet för de personer med funktionsnedsättning som inte vill eller inte har **sjukpensionerats**, får **ålderdomspension** eller har arbetat tillräckligt för att få **arbetsmarknadsstöd** och arbetslöshetsstöd, hotat. Därmed finns det alltså starka skäl att även omfatta såväl funktionshinderorganisationer som andra organisationer inom SoTe-sektorn.

Att lämna funktionshinderorganisationer utanför är därmed oförsvarligt. Det underminerar det livsviktiga arbete som görs för att främja delaktighet, tillgänglighet och ett självständigt liv för personer med synnedsättning och andra funktionsvariationer. Det gäller förstås även andra organisationer inom social- och hälsovårdssektorn, inklusive de personer som är mer än genomsnittet beroende av social- och hälsovårdstjänster.

Då det varken är skäligt eller önskvärt att dela upp fältet för allmännyttiga samfund som har tillstånd till penninginsamling i de som har önskvärd verksamhet med tanke på lagförslaget och de som inte har, är det motiverat att alla föreningar som har penninginsamlingstillstånd automatiskt beviljas statusen som ett samfund till vilket både fysiska personer och samfund kan ge avdragsgilla donationer.

3. Den föreslagna lagens oklarhet och gränsdragningsproblem Som HALI påpekar är uttryck som "verksamhet som stöder barns ställning" extremt tolkningsbara. Detta skapar rättslig osäkerhet och öppnar för godtyckliga beslut hos Skatteförvaltningen.

- **Specifikt för FSS (och NKL):** Många organisationers verksamhet är mångfacetterad. FSS arbete för att till exempel stödja äldre med synnedsättning har positiva effekter även för deras barns och barnbarns ställning, men skulle en sådan koppling vara tillräcklig? Antagligen inte, men detta **något bristfälliga** exempel visar ändå att **gränsdragningsproblematiken** kan bli omfattande och komplex, även om social- och hälsovårdssektorn omfattades av ett förslag som fortfarande enbart avgränsar sig till barn. En annan fråga som uppstår är: Hur tolkas det då FSS verksamhet riktar sig både till vuxna och barn? Är det då fråga om barnverksamhet eller inte?

- Därtill skulle det vara problematiskt ur ett **ändamålsenlighets-, rättvis-** och **jämlikhetsperspektiv** att bara sådan verksamhet inom FSS som riktas mot barn och unga med synnedsättning omfattas, särskilt då en stor del av medlemskåren inte längre är i arbetsför ålder. Man kan inte med fog säga att deras behov skulle vara mindre än barns individuella behov av stöd och hjälp.
- **Sammanfattningsvis** är en lagstiftning baserad på **gränsdragning, uppdelning** och ojämlig behandling på basis av **verksamhetsrelaterade** kriterier (där det är fråga om "rätt" åldersgrupp, "rätt verksamhetsgrupp" och en "förening med rätt syfte") ohållbar. Den enda klara och rättvisa gränsdragningen är ett befintligt penninginsamlingstillstånd.

4. Administrativ enkelhet och förtroende för existerande system Att knyta avdragsrätten direkt och automatiskt till innehav av penninginsamlingstillstånd är den enklaste och mest kostnadseffektiva lösningen. Polisstyrelsens process för beviljande av tillstånd är redan en grundlig granskning av en organisations allmännyttiga status, tillförlitlighet och ansvarsfulla ekonomiförvaltning. Att bygga upp ett parallellt och tungt ansöknings- och rapporteringssystem hos Skatteförvaltningen är onödig byråkrati och slöseri med resurser.

5. Stärkandet av hela civilsamhället i tider av nedskärningar HALI poängterar att de offentliga anslagen till SoTe-organisationer skärs ner kraftigt. I detta läge är det avgörande att uppmuntra privat givande för att kompensera för bortfallet. Att då begränsa denna möjlighet till enbart vissa organisationer är kontraproduktivt och försvagar hela civilsamhällets förmåga att bära sitt samhällsansvar.

- **Lösningen** är inte heller att enbart omfatta den del av SoTe-sektorn som erbjuder tjänster till barn. Det skulle varken **gå** eller vara **ändamålsenligt** eller önskvärt att dela upp en förening och dess medlemmar i olika delar. **Föreningarna** inom SoTe-sektorn, liksom alla andra allmännyttiga föreningar som har **penninginsamlingstillstånd** ska ges möjligheten att kunna motta skattefria donationer.
- Samtidigt är det skäl att poängtera att staten inte kan se donationer som en lösning på problematiken att de skär ner de belopp som beviljas till föreningar verksamma inom social- och hälsovården som hör till **tredje** sektorn. Att skära ner en tredjedel av **STEABidragen** och sedan konstatera att det, i och med möjligheten att få skattefria donationer (om **lagförslaget** nu **ändras** så att även SoTe-sektorn skulle omfattas), är upp till **föreningarna** att själva se till att de hålls vid liv, är en ohållbar linje.

- **För det första är det ett faktum** att vissa föreningar, särskilt riksomfattande föreningar med en stor medlemskår, har bättre förutsättningar att attrahera donationer än små föreningar. Detta gäller särskilt många svenskspråkiga funktionshinderorganisationer. Att ha en **funktionsnedsättning** kräver mer av personen för att sköta vardagen och arbeta, **särskilt ifall personen inte får sådan socialservice** och sådana **individuella anpassningar** som **diskrimineringslagen** och FN:s **funktionshinderkonvention** kräver, och om arbetsgivarna har bristande **kunskap** om de **individuella** behoven av hjälp och **stöd** som **synnedsättningar** förutsätter. **Arbetsgivarens bristande kunskaper har kommit** fram i vissa fall i FSS **diskussioner** med medlemmar.
- Att **personer** med **synnedsättning** har en **lägre socioekonomisk ställning** än **medelfinländaren** kommer också **tydligt** fram på sidan 18 i **Synskaderegistrets rapport från 2023** som innefattar **statistik** (på engelska): "Income of Visually Impaired Individuals The median income of visually impaired individuals (N=17,910) as of December 31, 2020 was €16,796 annually, approximately €1,400 per month. This includes taxable income, such as wages, business income, and other taxable state income (e.g., pension, social security benefits). According to Statistics Finland, the median income of a Finnish wage earner was €3,314 per month, or €39,768 annually (2021). Visually impaired individuals earn significantly less than the average." Därtill framkommer i Näkövammaisbarometri (2025) att för en tredjedel av personer med synnedsättning upplever att det är en utmaning att få inkomsterna att räcka till för vanliga månatliga utgifter.
- För det andra är det inte önskvärt att skapa onödig konkurrens mellan föreningar inom SoTe-sektorn. Redan nu är exempelvis funktionshinderorganisationer tvungna att delvis avhålla sig från att samarbeta och är således motiverade att hålla viss information för sig själva, då STEA-bidragens villkor är formulerade på det sättet att en förening måste ha utfört en viss mängd och en viss omfattning av uppgifter under året som kan mätas med hjälp av objektiva effektivitetsmätare. Detta har lett till att många funktionshinderorganisationer, till stor del eller åtminstone till viss mån, måste avhålla sig från att ens delvis vara verksamma på områden som hör till någon annan funktionshinderorganisationens huvudsakliga område. De på en årlig basis ansökta medlen, inklusive de i beviljandet av ansökan ställda kraven och därtill hörande utvärderingar, gör att långsiktiga mål baserade på utökat samarbete blir svårare, då det tar år att se om sådant samarbete har en effekt eller inte.

Även om avdragsrätten inte får ersätta statens ansvar och uppgift att stödja och finansiera den **tredje** sektorn, som utför ett väldigt viktigt jobb och **kontribuerar** till den allmänna **samhälleliga** och även den **individuella** nyttan, kan man ändå med fog konstatera att en bred avdragsrätt klart är i linje med regeringens egen medborgarsamhällesstrategi (Kansalaisjärjestöstrategia), som betonar vikten av att stärka föreningarnas privata finansiering.

6. Angående en avgränsning till enbart SoTe-sektorn Som noterat stöder ingen, inte ens SoTe-organisationerna själva, en modell som endast omfattar dem. HALI:s argument kan dock användas för att visa på den föreslagna lagens inkonsekvens.

Avslutningsvis kan man konstatera: Även om man, mot förmodan, skulle anse att en sektorgräns är nödvändig, är regeringens förslag ologiskt och orättvist även inom den ramen. Som Hyvinvointiala HALI ry påpekar skulle förslaget ändå lämna en stor del av de mest centrala SoTe-organisationerna – såsom de inom funktionshinderrörelsen – utanför. Om man anser att SoTe-sektorn är särskilt viktig med tanke på de omfattande nedskärningarna i statligt stöd och i socialvården, äldreomsorgen och **funktionshinderservicen** som pågår, måste man logiskt sett inkludera hela sektorn. Detta visar dock bara ytterligare på det ohållbara i att försöka dra gränser överhuvudtaget, och förstärker vårt huvudkrav om att avdragsrätten ska gälla alla med penninginsamlingstillstånd.

Förslag till ändringar i lagen

Det vore ändamålsenligt att ändra 57 § (donationer av samfund) på följande sätt:

- Allmännyttiga föreningar inom social- och hälsovårdssektorn ska omfattas av tillämpningsområdet i 1 momentets 2 punkt i 57 §.
- SOSTE beskriver oskäligheten i bra, klara och tydliga ordalag:
 - "(...) Lienee mahdotonta keksiä hyväksyttäviä perusteluja sille, miksi esimerkiksi liikuntaa tai nuorisotyötä edistävään tarkoitukseen tehdyt lahjoitukset oikeuttavat lahjoitusvähennykseen, mutta esimerkiksi ikäihmisten, mielenterveyskuntoutujien tai vakavasti sairaiden parissa tehtävä järjestötyö ei olisi lahjoitusvähennyksen arvoista työtä. Ilmeisesti tämän perustelemisen mahdottomuuden vuoksi hallitus ja ministeriö ovatkin päättäneet jättää asian täysin vaille perusteluja."
- Maximibeloppet för en donation som avses i 1 mom. 2 punkten borde höjas märkbart från 50 000 euro per skatteår. Dels är 50 000 euro inte mycket för ett

samfund, dels är det oacceptabelt att vetenskap, konst och utbildning kan berättiga till ett **fem** gånger större avdrag (**250 000 euro**) än bidrag som ges till föreningar som agerar i syfte att förbättra ställningen för idrott, motion, **ungdomar eller barns ställning**. Redan ur ett ändamålsenlighets- och jämlikhetsperspektiv borde den maximalt avdragsgilla summan ligga på samma nivå som avses i 1 mom. 1 punkten. Om summan ligger på enbart 50 000 euro betyder det att större företag som vill stödja en föreningsverksamhet som de upplever som viktig kan vara omotiverade att ge mer än 50 000 euro, även då de finansiella medlen skulle räcka till mer. **Det vore ändamålsenligt att ändra 127 g § (donationer av fysiska personer) på följande sätt:**

- Allmännyttiga föreningar inom social- och hälsovårdssektorn ska omfattas av tillämpningsområdet i 1 momentets 2 punkt i 127 g §.
- **Avdraget i 1 mom. 2 punkten bör vara högre än 5 000 euro per år.** Många privatpersoner gör inte mindre, årliga gåvor utan snarare mer sällsynta, större donationer. För att uppnå en rimligare jämlikhet borde taket ligga i nivå med 1 mom. 1 punkt, alltså närmare **50 000 euro**. Att värdera stöd till unga, motion, idrott och barns ställning **tio gånger** lägre (5 000 euro jämfört med **50 000 euro**) än vetenskap och konst är svårt att motivera.
- **Det är positivt att minimibeloppet sänks från 850 till 500 euro** och att barn-, idrotts-, motions- och ungdomsverksamhet inkluderas i avdragsrätten för privatpersoner. Samtidigt är det anmärkningsvärt att maximiavdraget för 1 mom. 2 punkt är **hundra gånger** lägre än det tidigare taket på **500 000 euro** enligt den upphävda 98 a §. Därtill ingår en begräsning på 30 procent av en penningdonation.
- Man kan fråga sig om det är jämlikt, rättvist och ändamålsenligt att begränsa samfundens valmöjlighet och styra deras donationsverksamhet till andra områden än de som de upplever som viktiga eller som tangerar deras verksamhet och mål och syfte. Särskilt begränsningen av donationsmottagare är problematisk med tanke på individens rätt att själv fatta beslut och rätten att leva ett självständigt liv. Att privatpersoner inte får donera pengar avdragsgillt till funktionshinderorganisationer – till exempel för att de vill stödja organisationens verksamhet då en anhörig har en funktionsnedsättning som organisationen uppmärksammar i sin verksamhet – är djupt problematiskt. Man kan fråga sig om detta inte uppmuntrar till ojämlikhet mellan personer med funktionsnedsättning och andra som inte har något större behov av den civilsamhälleliga SoTe-sektorn.
- Då statens nedskärningar (för tillfället planeras nedskärningar på omkring 140 miljoner, vilket utgör långt över en tredjedel av det totala STEA-bidragsbeloppet

2024) drabbar föreningar i social- och hälsovårdssektorn mer än de nedskärningar som görs inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, och det nyligen har genomförts och för tillfället pågår lagändringar i funktionshindersservicelagen, socialvårdslagen, äldreomsorgslagen samt klientlagen som gör det ännu svårare för personer med funktionsnedsättning att få både funktionshindersservice och allmän socialservice, säger det sig självt att det vore skäligt att omfatta föreningar inom social- och hälsovårdssektorn, och av dem särskilt funktionshinderorganisationerna, av den föreslagna lagens tillämpning vad beträffar avdragsgilla penningdonationer.

FSS står till förfogande för ytterligare information.

Helsingfors 25.6.2025

Sakkunnig:

Anton Gärkman

Gunilla Löfman
ordförande

Matthias Jakobsson
verksamhetsledare